

7. *Machynska, N. I.* (2012). Modern forms of educational process in higher education. Lviv, Lvivskiy derzhavnyi universytet vnutrishnikh sprav, 180 p. (in Ukrainian).
8. *Moiseiuk, N. Ye.* (2007). Pedagogy, K., 656 p. (in Ukrainian).
9. *Polat, E. S* Method projects, Retrieved from <http://wiki.kspu.kr.ua/index.php/> (in Russian).
10. *Shcherbakova K.* (1990). Principles and basic forms of educational process in the university. Introduction to speciality, K., P. 19 – 26 (in Ukrainian).

V. С. Корнят

ФОРМЫ И МЕТОДЫ ФОРМИРОВАНИЯ ДИАГНОСТИЧЕСКИХ УМЕНИЙ БУДУЩИХ СОЦИАЛЬНЫХ ПЕДАГОГОВ В ПРОЦЕССЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ

Рассматривается проблема совершенствования процесса профессиональной подготовки социальных педагогов в педагогических колледжах, в частности формирование диагностических умений. Осуществлен анализ научных исследований касающихся организационных форм и методов учебного процесса в высшей школе, классификации их видов. Представлена классификация типов лекций, охарактеризованы особенности применения различных методов обучения, отмечена важность и необходимость применения интерактивных методов обучения в процессе профессиональной подготовки будущих социальных педагогов.

Ключевые слова: *диагностические умения; методы обучения; организационные формы, педагогический колледж; профессиональная подготовка; социальный педагог; формирование.*

V. Kornyat

FORMS AND METHODS OF FORMING THE DIAGNOSTIC SKILLS FUTURE SOCIAL TEACHER DURING VOCATIONAL TRAINING

The problem of improving the process of training of social educators in teacher training colleges. The features of the various forms of training in order to develop future social workers diagnostic skills. The importance of the selection methods of their implementation. The description of the lecture classes as the basis for the formation of the necessary professional knowledge. It is shown that one of the most promising areas of improvement of professional training for teaching activities is to introduce active learning, such as method of projects that enable students to acquire knowledge, apply them to solve new cognitive and practical tasks contribute to the development of communication skills, ability to work in different groups performing different social roles (leader, artist, agent, etc.) form the ability to use research methods: collect the information, analyze it from different perspectives, propose hypotheses, draw conclusions. Characterized the importance of teamwork, learning the game for the formation of diagnostic skills and implement natural desire for communication, mutual assistance and cooperation. Describe the need for keeping students port folio described rules of the establishment and maintenance, including: determining the type and structure of its evaluation criteria, types of reflection, an inventory of the documents, their location in a certain order, periodic new materials, a description of methods and means of work, submission list of sources used

Keywords: *diagnostic skills; teaching methods; organizational forms; teachers college; training; social educator; formation.*

Рецензенти:

Марчук А. В. – к. пед. наук, доц.,
Нос Л. С. – к. пед. наук, доц.

Стаття надійшла до редакції 17.09.2014

УДК 373:374 – 043.5:37.015.31:7 – 053.6

Л. В. Сєрих

ТЕХНОЛОГІЯ ВЗАЄМОДІЇ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ТА ПОЗАШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ В ЕСТЕТИЧНОМУ ВИХОВАННІ ПІДЛІТКІВ

Розкриті характер, зміст та сутність технології взаємодії загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів в естетичному вихованні підлітків. Зроблена спроба з'ясувати основні аспекти, ключові позиції технології та методика педагогічної взаємодії, педагогіки співробітництва і діалогу, що стосуються безпосередньо позашкільної освіти, клубної роботи. Визначена діяльність, що сприяє розвитку інтересів вихованців, умови, що сприяють створенню атмосфери зацікавленості пошуковою діяльністю.

Ключові слова: *діалог; естетичне виховання; загальноосвітні навчальні заклади; педагогічна взаємодія; педагогічне співробітництво; підлітки; позашкільні навчальні заклади.*

Постановка проблеми. Сучасний навчальний процес утворений різноманітними сполученнями діяльності того, хто навчає (вчитель, керівник

гуртка), і того, хто навчається (учень, вихованець). Активний однобокий вплив того, хто навчає, притаманний авторитарній педагогіці, сьогодні

втісняється взаємодією, в основу якої покладено *спільну діяльність суб'єктів навчального процесу*. Той факт, що кожний із означуваних суб'єктів має свої самостійні цілі діяльності, не заважає впливові суб'єктів один на одного й утворенню зв'язків між ними.

Аналіз актуальних досліджень. Теоретичними засадами дослідження стали положення про психологію взаємозв'язку навчання, виховання і розвитку особистості (І. Д. Бех, О. В. Запорожець, Г. С. Костюк, Я. З. Неверович); психологію емоцій (В. К. Вілюнас, С. Л. Носенко, П. В. Симонов, О. К. Тихомиров, О. Я. Чебикін, С. М. Якобсон); взаємозв'язок емоцій і особистості (К. Ізард, Я. Рейковський); єдність інтелектуального та емоційного (Л. І. Божович, Л. С. Виготський, В. М. М'ясищев, В. Л. Поплужний, С. Л. Рубінштейн, О. К. Тихомиров та ін.).

Вивчення проблеми у психологічному аспекті (П. Блонський, Л. Божович, Ш. Надирашвілі, Б. Теплов, І. Кон, В. Крутецький, Д. Узнадзе, Д. Фельдштейн, П. Якобсон та ін.) дало можливість визначити психолого-педагогічні закономірності становлення підлітків; теоретичні засади сприймання ними мистецтва, аналізу-інтерпретації художніх творів; розвитку творчого потенціалу вихованців.

Аналіз теми у соціологічному ракурсі (В. Асмолова, Ю. Барабаш, І. Зверева, Г. Лактіонова, А. Сохор, О. Семашко, Ю. Фохт-Бабушкін, Ю. Шаров та ін.) сприяв з'ясуванню природи ставлення людини до мистецтва, впливу мистецтва на духовний потенціал і діяльність, усвідомленню естетичних потреб, смаків, ідеалів.

У науковій літературі відсутні єдині підходи до трактування теоретико-методологічних засад взаємодії загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів в естетичному вихованні підлітків, оскільки естетичне виховання є складною системою взаємопов'язаних елементів. У педагогічному аспекті її досліджували Л. Буєва, В. Бутенко, Д. Бусурашвілі, Н. Ветлугіна, М. Верб, Д. Кабалевський, Є. Квятковський, Л. Коваль, Б. Ліхачов, Б. Неменський, О. Рудницька, С. Соломаха, Л. Тихенко, В. Шахрай, Г. Шевченко та ін.

Вітчизняні науковці, розглядаючи питання про педагогічну взаємодію, вбачають цілі педагога, діяльність якого спрямована на те, щоб навчати, у підготовці педагогічного процесу (діагностика учнів, вибір типу педагогічного впливу, планування й організація навчальної діяльності учня) та його здійсненні (формування мотивації дій, управління навчальною діяльністю учня). Відповідно цілями учня є виконання необхідних дій з об'єктами, які опановуються, та керівництво своєю навчальною діяльністю, її саморегулювання.

Проаналізувавши цілі суб'єктів навчального процесу, українська дослідниця О. Рудницька виокремила три види педагогічної взаємодії: того, хто навчає, із об'єктом вивчення; того, хто навчає, із

тим, хто навчається; того, хто навчається, із об'єктом вивчення, – виходячи з яких, вона зробила важливий для практики педагогічної взаємодії висновок: центром педагогічного процесу є взаємодія учня з навчанням, яку забезпечує і регулює педагог (Рудницька О. П., 2002, с. 69).

Тому, **метою статті є** – прослідкувати складові технології та методики взаємодії загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів в естетичному вихованні підлітків.

Розгляд сутності взаємодії загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів в естетичному вихованні підлітків. Гуманістично-орієнтований педагогічний процес – це такий спосіб організації «педагогічної взаємодії» педагога і учня, де обидва учасники виступають як активні паритетні, рівноправні, за мірою їхніх знань і можливостей, партнери.

Сучасне покоління вчителів уже у школі бачило переваги педагогіки співробітництва і діалогу, однак може працювати лише у режимах монологу і діалогу. Вчорашнє покоління звикло лише до режиму роботи монологічного, предметно орієнтованого. Завтрашні вчителі під впливом застосовуваних у їхніх школах методик кооперативного, інтерактивного особистісно орієнтованого навчання сприйматимуть діалог на уроці як норму, партнерські стосунки вчителя і учня – як природний стан.

Отже, якщо вважати, що сьогодні освіта перебуває на точкових роздоріжжях між: педагогічним монологом чи педагогічним діалогом; предметно орієнтованим чи особистісно орієнтованим навчальним процесом; авторитарним чи адаптивним управлінням навчальними закладами; однолінійним чи інтерактивним плануванням освітніх змін; репродуктивними чи інтерактивними навчальними методиками; особистісно орієнтованою педагогікою, що є кожного разу унікальним синтезом, конструкцією наукових знань і життєвого (надзвичайно важливого) педагогічного досвіду конкретної людини чи педагогікою – портфелем чужих, віками перемальованих репродукцій, то можемо зробити висновок, що наявні природні тенденції розвитку системи педагогічної взаємодії за кожним із зазначених напрямів і значні перспективи, незважаючи на зовнішні умови.

Головною умовою і одночасно основною формою педагогічної взаємодії суб'єктів навчального процесу є педагогічне спілкування того, хто навчає, із тим, хто навчається. Ось чому неодмінним елементом будь-якої технології взаємодії загальноосвітніх та позашкільних закладів завжди виступає завдання щодо організації педагогічного спілкування. У зв'язку із цим педагогічна діяльність викладача (учителя, керівника гуртка) може бути представлена як неперервна низка завдань щодо організації педагогічного спілкування; завдань, які передбачають побудову взаємодії, адекватної поставленим навчальним цілям.

У першу чергу визначимося із питанням про етапи організації педагогічної взаємодії суб'єктів навчання – педагога і учнів. Згідно з теорією С. Л. Рубінштейна, у педагогіці виділяють чотири компоненти засвоєння знань: сприйняття, осмислення, закріплення, застосування на практиці, – які разом утворюють цілісний процес засвоєння знань (Рубінштейн С. Л., 2001, с. 84-85).

Розглянемо означуваний процес засвоєння знань із позицій етапів організації педагогічної взаємодії загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів в естетичному вихованні підлітків. На першому етапі педагогічної взаємодії зазвичай відсутня безпосередня міжособистісна співпраця педагога та учня – натомість спостерігаємо функціонально-рольову активність педагога (створює педагогічні ситуації для розвитку в учнів, вихованців гуртків мотивації навчання, використовує різноманітні засоби педагогічного впливу для організації у суб'єкта навчання сприйняття і осмислення нової інформації) і відносно зовнішню пасивність того, хто навчається. На завершення розгляду першого етапу зауважимо, що зовнішня пасивність не виключає внутрішньої активності суб'єкта навчання, коли той взаємодіє із навчальним об'єктом.

А. С. Макаренко виділяв провідні аспекти у вихованні громадянина – насамперед це має бути кваліфікований працівник, який має високу загальну культуру, відповідає за всі свої дії перед колективом і перед суспільством, вміє працювати в колективі, дисциплінований, з оптимізмом дивиться вперед, вірить у світле майбутнє своєї країни. Вихованці повинні мати велике почуття любові та вдячності до свого вихователя, а вихователь, стає для вихованців прикладам на все життя, і це, визначає для багатьох з них вибір життєвого шляху (Макаренко А. С., 1988, с. 9).

За другого етапу педагогічної взаємодії той, хто навчається, активізується та починає виявляти певну самостійність. При цьому той, хто навчає, – педагог – продовжує залишатися активним. Звідси, педагогічна взаємодія другого етапу полягає у поступовому послабленні безпосередньої допомоги учням з боку педагога і створенні ним умов, які сприятимуть розвитку самостійності суб'єктів навчання.

Вихованець не тільки має бути навчений систематично працювати, але й не боятися трудових завдань, має уміти організовувати працю своїх товаришів й відповідати за трудові успіхи колективу (Макаренко А. С., 1988, с. 9).

А. С. Макаренко акцентував увагу на формуванні звички до постійної, систематичної праці з самообслуговування, бажанні працювати для блага колективу, навіть, якщо праця вихованця не дуже цікавить, а це можливо, якщо цінність праці є усвідомленою та значимою для всього колективу (Макаренко А. С., 1988, с. 10).

Третій етап педагогічної взаємодії спрямований на організацію самостійного опанування

суб'єктами навчання нових знань на усіх етапах процесу засвоєння знань: сприйнятті, осмисленні, закріпленні і застосуванні набутих знань на практиці. Таким чином, третій етап педагогічної взаємодії обмежує роль педагога переважно спостереженням за самостійною навчальною діяльністю учнів, їх консультуванням у разі потреби і контролем результатів навчальної діяльності.

Основи формування активної життєвої позиції особистості, що є серцевиною всебічного, гармонійного розвитку, закладаються ще в підлітковому віці. Суспільний характер клубної роботи сприяє розвитку активності, ініціативи, самодіяльності дітей (Фролова Г. И., 1996, с. 92).

Філософи й педагоги визначають суспільну активність як якість особистості, що характеризується потребою в безкоштовній праці на благо суспільства. Тому, в процесі клубної діяльності необхідно розвивати з одного боку, бажання, прагнення займатися суспільною працею, з іншого – практичні вміння й навички. Характерні для підлітків стремління до яскравих вражень можуть проявлятися в пошуковій діяльності, що виховує волю, логіку мислення, впевненість, наполегливість. Сприятливі підсумки пошуків приносять задоволення, діти оформлюють альбоми, організовують театральні вечори, вистави тощо (Фролова Г. И., 1996, с. 93).

Разом з тим А. С. Макаренко розумів і завжди підкреслював, що навчити творчій праці – завдання найскладніше, оскільки саме творча праця викликає найбільшу напругу. Навіть у найпрацьовитішій людині творчість, робота розуму, робота на синтетичних й аналітичних пристроях викликає найбільший супротив. Потрібно примушувати себе думати, бачити, дивитись, розмірковувати. Творча праця можлива тільки тоді, коли людина ставиться до своєї роботи з любов'ю, бачить свідомо в ній радість, розуміє користь й необхідність праці, коли праця приносить задоволення, стає для неї основною формою прояву особистості й таланту (Макаренко А. С., 1988, с. 11).

Залучаючи вихованців до праці розуму, вважав, що головне в житті не саме знання, а та гармонія, яка утворюється, коли знання гарно викладені в душі, та філософія, яка визначає людину, її світогляд (Макаренко А. С., 1988, с. 12).

Вплив рольової гри на методику естетичного виховання пов'язаний із особливостями підліткового віку, а також із специфічними особливостями позашкільної, що організовує відпочинок. Для підлітка гра – це завжди перевірка самого себе, своїх можливостей. У грі перехід від виховання до самовиховання, до вільної, за внутрішнім спонуканням, свідомої праці над своїм характером відбувається природно. Рольова гра створює уявні умови дії, формує стремління учасників гри до перевірки, оскільки це ігри про когось і про що. Саме так, через велику рольову гру в фотокореспондентів визначається робота фотоклубу; в організаторів

сповідування мистецтва – художніх клубів. Організуючи регулярні зльоти гуртків за різними напрямками діяльності (спортивного, технічного, художньо-естетичного та ін.), клуби дозволяють підліткам проявляти сміливість, винахідливість, волю, наполегливість, відданість клубу, Батьківщині, згуртованість, мужність, відвагу, загартовувати себе фізично, морально, набувати моральних якостей.

Важливо у формуванні суспільної активності підлітків включати школярів до ситуації життєвого досвіду. Тут відбувається змикання ситуації з рольовою або сюжетною грою. Керівник, вихователь, у свою чергу, на цьому етапі обов'язково має чітко організувати цю діяльність (процес первинної спроби своїх сил і можливостей в реальній життєвій ситуації), правильно і своєчасно підвести й обговорити з дітьми підсумки діяльності.

Наступним елементом методики є організація широкої навчально-пізнавальної діяльності, спрямованої на розширення кругозору, навчання навичок обговорення різноманітних проблем, на відпрацювання моральних суджень, критеріїв оцінки тощо. Набуваючи конкретних навичок, діти беруть участь в різноманітних циклах бесід, обговореннях перегляду фільмів, вистав. Пізнавальні цикли важливо будувати за темами, матеріал розміщувати від простого до складного, від відомого до невідомого, від основ того чи іншого питання до розширення їх і заглиблення.

Все це активно готує підлітка до свідомої (а не ігрової, як на перших порах) діяльності. Так, клуб призводить дітей знову до спроби власних сил в реальній життєвій ситуації, але вже в свідомій та постійній, де головним стає готовність до такої діяльності. Навчившись зазвичай діяти в одних ситуаціях, підліток переносить ці вміння і в інші ситуації, тобто, набуті вміння розповсюджуються на різні сторони його поведінки. Якщо гурток навчить підлітка порівнювати свої можливості з високими людськими ідеалами, навчить активної участі до суспільного життя на основі серйозних знань й набутої майстерності, з цими уявленнями й вміннями підліток піде по життю.

Для формування стійких, глибоких інтересів у старших підлітків необхідний довготривалий, систематичний, цілеспрямований вплив, здійснюваний у два етапи.

Перший – вияв тих проблем, які можуть стати у центрі уваги суспільної громади та педагогів цього конкретного клубу і старших підлітків, які мешкають в районі даного клубу позашкілья та можуть стати його безпосередніми учасниками.

Другий – організація діяльності клубу, що формувала б інтереси старших підлітків (планування роботи клубів за інтересами, діяльність яких, за потребою, корегувати). Для виявлення розвитку інтересів використовується усне опитування дітей, для ним ставиться одне запитання «Які проблеми сучасності тебе хвилюють особливо у вільний від

школи час?». Далі подається перелік гуртків за інтересами.

Сприяє розв'язанню даної проблеми і метод фіксування реакції аудиторії, опитуваних (стенографія, магнітофонний запис, бесіда в ході або по закінченні заходів, проведення конкурсів тощо) (Фролова Г. И., 1996, с. 99-100).

Діяльність, що сприяє розвиткові інтересів, будується як система взаємопроникаючих й доповнюючих один одного методів, складових елементів: від новизни – через особливу цікавість і емоційність – до глибини змісту, потім через проблемну ситуацію – до творчої активності й самостійності. Запрошення молодих науковців на заняття клубів, фахівців користуються у дітей особливою популярністю. Вони молоді, енергійні, закохані в свою справу, готові віддати свої сили, час, вони – сучасні, школярі їм вірять, заражаються їх ентузіазмом.

Новою має бути і форма подання матеріалу. Чисто клубною основою заняття, на відміну від уроку в школі, дещо незвичайними стають форми: турніри, КВК, прес-конференції, прес-зустрічі, театралізовані капусники тощо. На прояв інтересу впливає також новизна обстановки, в якій проходять зустрічі, особливо вперше, незвичайність оформлення кімнати, залу, тощо (Фролова Г. И., 1996, с. 100).

Художні клубні об'єднання приділяють увагу не стільки розповідям про твори мистецтва, скільки прослуховування музики, віршів, літературної прози у виконання майстрів мистецтва; перегляду театральних новинок, екскурсії до виставок образотворчого мистецтва. Інтерес до науки, наукова творчість немислима без польоту фантазії, організації обговорення книжок письменників фантастів роблять роботу клубу в найвищому ступені емоційною й насиченою.

Створенню атмосфери зацікавленості сприяють різноманітні ігри – уявні прогулянки, коли з фільмами, фотографіями, ілюстраціями, музикою учасники прогулянки подумки і споглядаючи, відправляються до різноманітних історичних, літературних, музичних пам'ятних місць. До підготовки тематичних КВК залучають вчителів шкіл. Організуючи КВК з пізнавальною тематикою, необхідно вносити в КВК елемент рухливих ігор у вигляді фізичної розминки тощо. Останніми роками все частіше проводяться різноманітні турніри, які є подорожами до тієї чи іншої професії. Команди беруть участь в конкурсах-рекламах, конкурсах-естафетах. Створити атмосферу особливо емоційного настрою допомагають і такі форми позашкільної (клубної) роботи, як Дні традицій.

Наступне педагогічне завдання – прищепити стійкий інтерес, розкривши глибокий зміст предмета. Це можна зробити у ході лекцій, циклів бесід, розповідей, зустрічей, екскурсій. Особливою глибиною змісту відрізняються професійні клуби, про-

грами яких побудовані відповідно до вікових особливостей учнів і враховують знання підлітків із шкільних предметів.

Гурткові заняття – розвиток самостійності кожного в спілкуванні й аналізі, бо, беручи за основу сорока-хвилинну розповідь керівника, додаючи індивідуальне вивчення додаткової літератури, учасники гуртка пишуть реферати, отримують практичні заняття, врешті-решт, отримують посвідчення позашкільної освіти.

Ураховуючи пошуковий характер деяких видів діяльності та формування інтересів школярів, необхідно створювати проблемні ситуації, розбираючи які вони впевнюються, що їхні знання в деяких питаннях неповні. Це активізує розумову діяльність підлітків. Однією з форм, що створює проблемну ситуацію, є прес-конференція. Журі прес-конференції оцінює як значимість питань, так і якість відповідей на них. Потім до слова запрошуються «преса»: юні фотокореспонденти й журналісти. Проблема ситуація сприяє розвитку творчої самостійності й активності школярів, яка стає наступною педагогічною задачею й визначає ще один елемент методики. Серед форм, що розвивають творчу активність молоді, неможна не назвати зльоти, мітинги, форуми, які дають спілкування з цікавими людьми.

В.О. Сухомлинський велику увагу приділяв вихованню хлопчиків-підлітків та юнаків. «Є три речі, котрі необхідно стверджувати в хлопчиках та юнаках, – обов'язок чоловіка, відповідальність чоловіка, достоїнство чоловіка» (Сухомлинський В. О., 1981, с. 127). Педагог вважав, що для виховання хлопців справжніми чоловіками треба створювати спеціальні умови, які допомагають усвідомити, що їм доведеться робити в житті, як чоловікам, більше навантаження, відповідальність в родині, в

майбутніх стосунках з однолітками тощо. Складне переплетіння у хлопчиків прагнення до самоствердження, турбота про фізичне вдосконалення з мрійливістю, вразливістю, деякою психологічною інфантильністю потребує від гурткової роботи організації суспільно-корисної діяльності за інтересами з обов'язковими елементами спортивної або військово-спортивної гри, особливої уваги до прищеплення конкретних умінь та навичок й установленню добрих відносин з однолітками хлопцями й дівчатами.

Висновки. Отже, під вихідним визначенням поняття «педагогічна взаємодія» маємо розуміти: особистісний контакт педагога і учнів, урочний і позакласний, приватний або публічний, короткочасний або тривалий, вербальний або невербальний, який внаслідок закономірного почергового впливу педагога і учня має наслідком взаємні зміни їхньої поведінки, діяльності, стосунків, настанов. Взаємодія загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів може проявлятися у вигляді співробітництва, коли обома сторонами досягається взаємна згода й солідарність у розумінні цілей спільної діяльності і шляхів її досягнення.

Сьогодні відчувається потреба в осмисленні актуального стану педагогіки взаємодій, що обумовлено запитом сучасності. Ідея «педагогічної взаємодії» ще не набула наукової рефлексії як цілісна технологія з чітко розробленим і відпрацьованим нормативно-термінологічним апаратом, створення якого допомогло б чіткіше сформулювати загальну педагогічну концепцію сучасної України. Це набуває особливого значення саме тепер, коли Україна активно бере участь у процесі формування загальноєвропейського освітнього простору, головними інструментами якого є мобільність і відповідність в усіх академічних аспектах.

Література

1. **Макаренко А. С.** Воспитание гражданина / Сост. Р. М. Бескина, М. Д. Виноградова. – М. : Просвещение, 1988. – 304 с.
2. **Рубинштейн С. Л.** Основы общей психологии / С. Л. Рубинштейн. – В 2-х т. – Т. 2. – М. : Психология, 2001. – 420 с.
3. **Рудницька О. П.** Педагогіка: загальна та мистецька: Навч. посібник / О. П. Рудницька. – К. : Вища школа, 2002. – 270 с.
4. **Сухомлинский В. А.** Методика воспитания коллектива / В. А. Сухомлинский. – М. : Просвещение, 1981. – 243 с.
5. **Фролова Г. И.** Организация и методика клубной работы с детьми и подростками : Учеб. пособие для студентов институтов культуры / Галина Ильинична Фролова. – М. : Просвещение, 1996. – 160 с.

References

1. **Makarenko, A. S.** (1988). Education of citizen. R. M. Beskina (Ed.), M. D. Vinogradova (Ed). M. : Prosvshhenie, 304 p. (in Russian).
2. **Rubinshtejn, S. L.** (2001). Of Basis of general psychology. V 2-h t., T. 2. M.: Psihologija, 420 p. (in Russian).
3. **Rudnic'ka, O. P.** (2002). Pedagogics: general and artistic: Navch. manual. K.: Vishha shkola, 270 p. (in Ukrainian).
4. **Suhomlinskij, V. A.** (1981). Method of education of collective. M.: Prosvshhenie, 243 p. (in Russian).
5. **Frolova, G. I.** (1996). Organization and method of club work with children and teenagers : **Studies. manual** for the students of institutes of culture. M.: Prosvshhenie, 160 p. (in Russian).

Л. В. Серых

ТЕХНОЛОГИЯ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ И ВНЕШКОЛЬНЫХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ В ЭСТЕТИЧЕСКОМ ВОСПИТАНИИ ПОДРОСТКОВ

Раскрыты характер, содержание и сущность технологии взаимодействия общеобразовательных и внешкольных учебных заведений в эстетическом воспитании подростков. Сделана попытка определить основные аспекты, ключевые позиции технологии и методики педагогического взаимодействия, педагогики сотрудничества и диалога, что касаются непосредственно внешкольного образования, клубной работы.

Определено главное условие и одновременно основная форма педагогического взаимодействия субъектов учебного процесса, а также структурированы основные этапы педагогического взаимодействия в общеобразовательных и внешкольных учебных заведениях. Выяснены основы формирования активной жизненной позиции личности, а также влияние ролевой игры на эстетическое воспитание подростков.

Ключевые слова: *внешкольные учебные заведения; диалог; общеобразовательные учебные заведения; педагогическое взаимодействие; подростки; педагогическое сотрудничество; эстетическое воспитание.*

L. Sierykh

TECHNOLOGY OF COOPERATION OF GENERAL AND OUT-OF-SCHOOL EDUCATIONAL ESTABLISHMENTS ARE IN AESTHETIC EDUCATION OF TEENAGERS

In the articles exposed character, maintenance and essence of technology of cooperation of general and out-of-school educational establishments in aesthetic education of teenagers.

Given it a shoot to define basic aspects, key positions of technology and methodology of pedagogical co-operation, pedagogic of collaboration and dialogue, that touch out-of-school education, club work directly. A certain main condition and simultaneously basic form of pedagogical co-operation of subjects of educational process, and also structured basic stages of pedagogical co-operation are in general and out-of-school educational establishments.

Aesthetic education is a complex system of interrelated elements. This article discusses three types of pedagogical interaction: the one who teaches, with the object of study; the one who teaches, those who are learning; one who learns, with the object of study: the centre of the pedagogical process is the interaction of the student with training that provides and regulates the teacher. At the first stage of pedagogic interaction is usually no direct interpersonal cooperation of the teacher and the student, but the observed functional role of the activity of the teacher.

For the second stage of the pedagogical interaction is he who learns, is activated and begins to show a certain independence.

The third stage of pedagogic interaction is aimed at organization of independent development actors in the learning of new knowledge at all stages of the learning process: perception, comprehension, consolidation and application of the obtained knowledge in practice.

The found out bases of forming of active vital position of personality and exposed influence of role play are on methodology of aesthetic education of teenagers.

The exposed activity that assists development of interests of pupils, terms that assist creation of atmosphere of the personal interest searching activity.

Taking into account searching character of some types of activity and forming of interests of schoolchildren, well-proven necessity to create problem situations, taking apart situations teenagers make sure, that their knowledge in some the questions are needed, important.

Keywords: *aesthetic education; dialogue; general educational establishments; is out-of-school educational; pedagogical collaboration; pedagogical cooperation; teenagers.*

Рецензенти

Орлов В. Ф. – д. пед. н., проф.,

Гиря О. О. – к. пед. н., доц.

Стаття надійшла до редакції 12.09.2014